

СЕМЕНОВА Н.М.

Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського.
кафедра теорії музики

ГАРМОНІЯ

Для студентів 1 курсу бакалаври
«Оперний спів»

Факультет вокальний

Виконані письмові завдання надсилати згідно розкладу занять на адресу nata.rada@ukr.net. Кожне завдання оцінюється за традиційною системою. Конспекти та гармонічний аналіз, підготовлені самостійно, будуть перевірені по завершенні карантину. Для консультації телефонувати викладачу за відомим студентам групи номером.

Тема 11. Альтерація. Подвійна домінанта в каденції.

Зміст:

Хроматизм та альтерація. Ступені, що підлягають альтерації. Внутрішньоладова альтерація як півтонове загострення цілотнонових тяжінь. Роль альтерації у посиленні ладових тяжінь, зміна фонічних властивостей акордів. Четвертий підвищений ступінь ладу у складі акордів субдомінантової групи. Акорди подвійної домінанти – тризвуки й септакорди з оберненнями другого й четвертого ступенів мажору і мінору. Підготовка акордів подвійної домінанти. Розв'язання а акорди домінанти як у свою тоніку. Безпосереднє розв'язання акордів подвійної домінанти в акорди тоніки. Роль подвійної домінанти у формі. Подвійна домінанта у середині побудови. Використання у прохідних зворотах. Перехід подвійної домінанти в дисонуючі акорди групи домінанти і субдомінанти.

Завдання для самостійної роботи:

Скласти конспект з підручників.

Письмово гармонізувати мелодію та бас: Бригада, С. 216-217 № 435 (1, 9).

Виписати схеми гармонічних послідовностей .

Проаналізувати фрагменти музичних творів з хрестоматії О.Скребкової та С.Скребкова.

Рекомендована література:

1. Дубовский И.И., Евсеев С.В., Способин И.В., Соколов В.В. Учебник гармонии. – М.: Музыка, 2002.
2. Скребкова О.А., Скребков С.С. Хрестоматия по гармоническому анализу. М.: Музыка, 1978.

Тема 12. Подвійна домінанта всередині побудови. Альтерація акордів D та S групи.

Зміст:

Загальна характеристика альтерації. Походження альтерації як наслідок емансипації хроматичних прохідних і допоміжних звуків. Сутність ладової альтерації як загострення тяжінь в межах даної тональності. Альтерація акордів субдомінантової групи в мажорі та мінорі, розв'язання альтерованих акордів. Подвійна домінанта в умовах мінору і гармонічного мажору. Акорди подвійної домінанти зі збільшеною секстою. Особливості приготування і розв'язання у кадансовий і прохідний тонічний квартсекстакорди. Явище дезальтерації.

Альтерація акордів домінантової групи в мажорі та мінорі. Пряма та енгармонічна рівність альтерованих акордів з акордами діатоніки. Акорд з «розщепленими» акордовими тонами. Фонізм альтерованих акордів. Взаємозв'язок фонізму із специфікою викладу альтерованих акордів. Використання альтерованих акордів субдомінанти і домінанти в кадансах та процесі розвитку.

Практична робота:

Завдання:

1. Дати визначення понять: ладова альтерація, подвійна домінанта, «хибний» домінантсептакорд, «розщеплення» тонів акорду, неаполітанська субдомінанта.
2. Охарактеризувати:
 - а) роль подвійної домінанти в каденції, всередині побудови;
 - б) особливості альтерації акордів подвійної домінанти.
3. Скласти схеми основних поєднань акордів альтерованої субдомінанти: підготовка – розв'язання з урахуванням норм голосоведення.
4. Охарактеризувати особливості альтерації акордів домінантової групи в мажорі та мінорі.
5. Записати дві гармонічних послідовності (мажор і мінор) з використанням альтерованих акордів домінантової групи.
6. Виконати гармонізацію баса та мелодії, запропонованих викладачем.

7. Проаналізувати фрагменти музичних творів, наведених у розділах «Альтерація акордів субдомінантової групи», «Акорди подвійної домінанти», «Альтерація акордів доміантової групи» у «Хрестоматії з гармонічного аналізу» Скребкових.

Завдання для самостійної роботи

1. Зробити конспект з підручників.
2. Виписати схеми каденційних зворотів з септакордами подвійної домінанти та альтерованої домінанти.
3. Скласти схеми використання акордів альтерованої субдомінанти в прохідних та допоміжних зворотах.
4. Виконати гармонізацію баса та мелодії з підручника: Бригада, С. 223-224 № 445 (3, 9).
5. Добудувати запропоноване речення до періоду, використовуючи альтеровані акорди (Бригада, С. 218, № 436).
6. Знайти і визначити альтеровані акорди в I частинах Сонат для фортепіано № 5 та № 14 Л.Бетховена, романсі «Не пой, красавица, при мне» С.Рахманінова, п'єсі «Смерть Озе» із сюїти «Пер Гюнт» Е.Гріга.
7. Створити дві гармонічних послідовності з альтерованими акордами в плагальних зворотах та перерваному кадансі.
8. Проаналізувати фрагменти музичних творів з хрестоматії О.Скребкової та С.Скребкова.

Рекомендована література:

1. Дубовский И.И., Евсеев С.В., Способин И.В., Соколов В.В. Учебник гармонии. – М.: Музыка, 2002.
2. Скребкова О.А., Скребков С.С. Хрестоматия по гармоническому анализу. М.: Музыка, 1978. – М.: Музыка, 1978.